

Виолета ДИМОВА

**ДРУГИОТ И ДРУГОСТА НА ПРОСТОРОТ И ВРЕМЕТО ВО *ТВОИТЕ* =
МОИ ОЧИ ОД ХРИСТО ПЕТРЕСКИ**

Клучни зборови: Христо Петрески, *твоите=мои очи*, Друг, Другост.

Вовед

Поаѓајќи од Бахтиновото сфаќање за естетиката, како сфера во која можат да се спојат когнитивно-теоретските и етичко-практичните сфери, книгата *Твоите = мои очи*, која самиот автор Христо Петрески ја нарекува трејлер, претставува извонреден спој на овие четири сфери, кои на различен начин ѝ пристапуваат на реалноста. Авторот, исто така самиот вели дека ова е „експеримент“, во кој појдовна точка е значењето на зборот трејлер, кој по дефиниција, во најширока смисла на зборот означува краток филм, односно филмска, телевизиска или видео реклама/промоција на некој целовечерен филм, телевизиска емисија или видео игра. Така тој создава текст кој само навидум промовира профани нешта, а притоа главните актери/свезди во тој негов, т.н. форшпан, се необично обични луѓе од соседството, прикажани во нивната исклучително загатлива итеративност во постапките, со сосема навидум незначителни промени, што е токму она што треба да ја заинтригира читателската публика.

Ако се обидеме да „го преведеме“ насловот *Твоите = мои очи* како: *Јас гледам со твоите очи* и, ако веруваме во тоа дека очите се медиум, тогаш некако сама по себе се наметнува потребата да го парафразираме Ивица Џепароски кој вели дека за американскиот поет Ален Гинзберг поетот и самиот е медиум. „Еве што пред три децении, говореше Гинзберг: (пишува Џепароски во „Поезијата и мас-медиумите“) *Поетовата слабост е неговата моќ што им ја праќа тој од звучните вибрации на неговиот здив. Така тој е како радио или телевизиска станица. Сè што му треба е неговата сопствена 'мека машина', неговото сопствено тело, за да емитува*“.

Што „емитува“, што „промовира“ Христо Петрески? Го емитува животот во сета негова сложена едноставност, создавајќи интерактивен роман, како симулација на реалноста, кој со својата интертекстуалност и структурирана мрежа на контрола и насочување на читателот ни дозволува, како што вели Умберто Еко, да ја вежбаеме својата слобода и креативност, но од друга страна нè соочува со законите на нужноста, кои нè потсетуваат дека „за да бидеме слободни личности, ќе мора прво да ја научиме лекцијата за Животот и Смртта, а книгите, се единствените што сè уште можат да ни ја дадат оваа мудрост“. (Еко: Блесок, бр. 16)

За Другиот/Другоста на просторот и времето во Твоите = мои очи

Во романот *Твоите = мои очи*, авторот Христо Петрески успеал да навлезе во Другоста на просторот и времето на „Ти“, како простор во кој всушност се изедначува, се слева, најпосле и се реализира себеси како „Јас“ во/преку „Ти“. Тој како да вели: Себе се прифаќам онаков каков што ме гледаш ти! Мојот идентитет/изглед зависи од тебе! А помеѓу ова се раскажуваат исечоци од животот како форшпан за филм на различни локации и за различни актуелни и/или постари приказни/судбини на различни луѓе, со различни професии. Мала, но комплексна книга, формално претставена како драмски текст од времето на античкиот театар – „пролог“ наспроти „епилог“, а помеѓу нив, нешто што е карактеристично за времето на романтизмот, дел насловен како „дневник“!

Христо Петрески пристапува кон естетското организирање на реалноста во неговото дело *Твоите = мои очи*, така што реалноста и животот се сплотуваат со уметноста. Нејзината содржина се темели врз основните постулати на Бахтиновиот дијалогизам, како однос меѓу „себе“ и „другиот“, сметајќи дека се самообликуваме низ очите на другиот, како и врз задачата што си ја поставува авторот да ги дефинира другите на начин на кој тие не би можеле да го направат тоа самите.

Авторот на ова дело, перципирајќи ги другите „луѓе“ (според Форстер – ликовите во делото се „луѓе“ – плочести или рамни и сферични), предметите околу него, текстовите на другите, го оформува своето искуство обликувајќи ја својата перцепција во синтетизирана целина и на тој начин развива невообичаен вокабулар, со кој ние буквално се осознаваме еден со друг, но и себеси, како артефакти, како што се текстовите и уметничките дела. Слично на двоглавиот римски бог Јанус, симболот на минатото и иднината, на почетокот и крајот, тој гледа во две насоки – кон уметноста и кон животот, обидувајќи се да создаде врска помеѓу нив.

Во „самоевалуација“ што ја прави авторот на крајот од своето дело, вели дека се работи за: - *експериментален, постмодернистички, урбан, патетичен, мелодрамски, сентиментален, меланхоличен, жесток, одвртен, алтернативен трејлер* и на тој начин како да ни ги дава клучните зборови од кои, секој што ќе се обиде да пишува за него, би требало да ја започне својата анализа, поточно „проверка на вистинитоста“ на овие карактеристики, што уште еднаш го потврдува фактот дека Х. Петрески „експериментира“ на темата „трејлер“ во прозната литература, но тоа го прави мошне вешто зашто токму крајот е всушност „форшпанот“ – воведот, рекламата за „филмот“, наречен живот, која треба да го заинтригира читателот. Но факт е дека и по многу други нешта ова дело е необично и привлекува внимание. Овде, на прво место мислам на визуелно претставената структура на текстот: Петрески и од формална гледна точка, уште на самиот почеток, со визуелната „архитектура“ на текстот, како и со именувањето на трите дела од оваа книга го постигнува ефектот на интертекстуалност, односно хипертекстуалност. Неговиот „експеримент“ започнува со воведот, кој го именува со термин од античката драма – (наместо) *пролог*, потоа, вториот дел го именува како

(наместо) *дневник* и третиот дел го нарекува (наместо) *епилог*, каде што текстот е вертикално поставен, па треба да се заврти книгата за да може да се прочита напишаното.

Поаѓајќи од насловот на овој роман/трејлер може да се заклучи дека основата врз којашто се гради основната идеја е токму идејата за Другиот/Другоста. Мартин Бубер, кој уште одамна, во неговата книга „Јас -Ти“ (Ich und Du) од 1923. ја утврдил истоста на Јас и Ти како субјекти, велејќи дека Јас се открива себеси врз основа на одделувањето од Ти, смета дека: „темелниот збор *Јас-Ти* може да биде изречен само со целото битие. Собирањето и слепањето во севкупното битие не може да се изведе преку мене, но тоа не може да се случи и без мене. Јас се создавам во допирот со Ти; станувајќи Јас, јас говорам Ти. Сиот вистински живот е средба,“ вели тој. (Buber, 1977: 34)

Она што е евидентно во романот/трејлер на Христо Петрески е дека на оригинален начин ја актуализира Другоста, како одраз на епохата во која живееме, којашто мнозина ја нарекуваат епоха на симултаното, епоха на јукстапозиција, епоха на блиското и далечното, на она што е едно до друго, на дисперзираното. (Види: Фуко во: *Аспекти на другоста*, 2007: 33). Токму мислата на Фуко, дека „се наоѓаме во миг во кој го доживуваме светот не толку како некој голем живот, кој се развива низ времето, туку повеќе како мрежа која ги поврзува точките и која се преплетува со неговото тело“ е отелотворена во *Моите =твои очи*. Другоста во овој роман се темели врз клучната бинарна опозиција помеѓу Сепството и Другоста, при што сепството востановува пречки кон другиот за да може да го оствари својот идентитет. Поделбата на „Ние“ и „Тие“, што е вообичаено во контекст на градењето на сопствениот позитивен идентитет, овде е поставена пред сè со акцент врз духовното, класното, па може да се рече и врз идеолошкото разграничување, што е видливо повеќе во делот насловен како *Наместо дневник*, каде што низ многу згуснати сентенции, карактеристични за трејлерот, авторот се обидува да направи другоста да не се прима сепак толку ригидно, како пречка за остварување на потребната комуникација. Така, во *Првиот ден*, од *Дневникот*, тој вели: ... („Тие“) *не броеа и пребројувале, не поткусурувале други, а ние само сме молчеле и чекале некој друг да не преброи и прекрои одново и одново, па белки ќе згреши при броењето и пребројувањето и ќе излеземе повеќе одошто сме и белки ќе замижи ако не на двете, барем на едното око и ќе ни каже колку сме и какви сме.*

Другоста пак, во третиот дел насловен како *Наместо епилог*, со наднаслов *вертикала* е втемелена врз опозицијата „Јас“ и „Таа“ и речиси целосно е посветен на спознавањето/разоткривањето на жената како урбан факт, а во исто време и како артефакт.

Секако, авторот му овозможува на читателот да ја „искористи“ својата слобода на толкување, но од друга страна создава структурирана мрежа на контрола и насочување на читателот, пред сè со имплицираниот простор и време, со што се иницира ментална визуелизација на просторот и времето.

Наместо пролог или вовед

Во *воведот*, ликот наратор веднаш ја „покрива“ темата за Другиот, поточно за очите, со директно поставување на заплетот: *Првиот ден жената сосема неочекувано*

(под. од мене) *се појави на прозорецот...* „Приказната“ за Јас и Другиот започнува однадеж на прозорците од две згради, поставени една наспроти друга. Во овој дел, насловен како *Наместо пролог*, двајцата сосема непознати маж и жена „се сверат“ еден во друг од ден на ден и, како секвенци од некој футуристички филм во кој времето како да застанало се поместуваат незначително прво стрелките на часовникот, а потоа и деновите, во кои речиси ништо не се менува – ниту просторот, ниту актерите, за на крај, триесет и вториот ден да се спуштат бели завеси на прозорецот на непознатата жена.

„Воведот“ во делото ни најавува дека во понатамошниот текст на ова дело само ќе се начнуваат теми, бидејќи пак од своја страна, ова е трејлер, кој во најмала рака треба да испровоцира интерес за значењата и зрачењата кои произлегуваат од понатамошните приказни, кои ќе се однесуваат пред сè на т.н. „внатрешен простор“, простор кој е богат со квалитети, простор кој можеби го опседнуваат фантазми, простор кој на моменти е лесен и етеричен, а на моменти е мрачен, каменит, оптоварен. Во исто време, во делот насловен како *наместо пролог*, јасно и транспарентно се најавува темата за Другоста и Сепството, како идентификација и самоидентификација, при што доследно се задржува опозицијата Јас: Другиот/Другата, но и опозицијата „Ние“: „Тие“.

Навидум профана и еднолична, содржината во *прологот* имплицира скриен набој и најавува некаква/нечија драма која се случува во урбан простор, а времето е всушност „избројаното“ време од 32 дена, за во понатамошниот текст да се потврди дека сè се случува во циклус од 32 дена, што од своја страна пак имплицира релативизирање на месечниот циклус на деновите во годината, кој по правило е 30 или 31 ден.

За Дневникот или за преобразбата на крајот во нов почеток

Во делот насловен *Наместо дневник* темата за Другиот прераснува во тема за Другоста и за идентитетот, за драмата на човекот во неговиот внатрешен и надворешен простор, а всушност за сложената едноставност на постоењето и слепањето на Јас (Сепството) во Ти (Другото) и Јас во Другоста. Така, во *Наместо дневник*, од ден во ден, од *првиот до триесет и вториот* „Јас“/„Ти“ станува „Ние“/„Тие“. Обидот на собарката од хотелот да влезе „од надворешната страна на вратата, додека си **ти** внатре“ е всушност „нагризување“ на внатрешниот/интимниот простор, каде што *...ти си внатре во собата. На влечки и со пиџами, со дебела рамка и стакла на наочарите, па се плашиш кога ќе се видиш лево на огледалото...* (45)

Во моментот кога „ќе излеземе“ од својот „внатрешен простор“, „надвор од самите себе“, во просторот во кој се одвива ерозијата на нашите животи, на нашето време, простор кој нè нагризува и нè избраздува, влегуваме во еден хетероген простор со множество релации кои ги дефинираат локациите што не можат да се сведат едни на други. Во зборникот по културологија „Аспекти на другоста“, во делот во кој Мишел Фуко пишува за другите простори, местата кои се „апсолутно поинакви од сите локации кои ги одразуваат и за кои зборуваат“, се нарекуваат хетеротопии. (Види: Фуко, во: „Аспекти на другоста“ 2007: 39) Според него, „хетеротопијата има моќ да јукстапонира во едно единствено реално место повеќе простори, повеќе локации кои сами по себе се инкомпатибилни“. (Исто, 2007: 39) Токму во ова дело ја гледаме сукцесијата на повеќе места кои си се туѓи едно на друго: зградата во којашто живее соседот амбасадор со

неговата болна жена, прво е само куса секвенца, која се прекинува со еден сосема различен и поинаков простор – манастирскиот, каде што манастирот како релевантен реален простор, дејствува како утопија – локација која со реалниот простор на општеството одржува општ однос на директна аналогија, за потоа повторно да се врати во сопствениот внатрешен простор, просторот на сепството, именувано како Невен и на слепањето на Сепството во Другоста, именувана како Ирис: *Невен беше вљубеник во книгите. Та,*

чиниш нема книга која тој ја нема

прочитано, а Ирис има ангелски глас и

нее уште пред да биде родена.

Тој ги научил буквите, а таа нотите во

мајчината утроба.

Невен е веќе задолжен за новата

Библиотека во манастирот, а Ирис

најмногу се интересира за црковното

пеење, значи: сè е на место, како што на крајот од делото вели авторот.

Христо Петрески во манирот на постмодернизмот, кореспондира со текстот и тој е дел од него. Тој самиот ја разоткрива темата за двајцата урбани осаменици (маж и жена) кои само се гледаат преку прозорецот и од своите малечки балкони, кои, иако сакаат, никогаш нема да се сретнат и, она што овде и за оваа експертиза во врска со „Јас“ и „Другиот“ е важно, е спознанието дека: „Нивните животи се само навидум различни и независни, а во основа се и премногу слични, заеднички и единствени“, дека и двајцата водат „дневнички белешки за секој неповратно поминат и изгубен ден“, за потоа да ја објасни својата перцепција на времето: „И, така, стигнуваат до триесет и вториот ден од месецот, до крајот кој се преобразува и претвора во нов почеток. (подв. од мене)

Во студијата на Глен Џордан *Од современото до примитивното: патувања кон подобро време и простор*, цитирајќи ја Барбара Адам и нејзиниот есеј „Perceptions of Time“ („Перцепции на времето“) се вели: „времето на „примитивните“ се сфаќа како: „...повеќе циклично отколку линеарно, повеќе квалитативно отколку квантитативно, повеќе реверзибилно отколку иверзибилно, повеќе инкапсулирано во традицијата отколку што е мотор на историјата, повеќе организирано од рутински и практични работи отколку од часовникот, ориентирано повеќе кон стабилност отколку кон промена, насочено повеќе кон природен отколку кон календарски ритам и сметано со еколошка, а не апстрактна скала“. (Џордан, во: *Аспекти на другоста*, 2007: 64)

Хетеротопиите, најчесто се поврзани со временски резони. Така, во *следните денови*, повторно, нè враќа на темата за амбасадорот, кој всушност „му послужил да нè прошета“ до Каиро и Кина и/или до Блискиот и Далечниот Исток, но не како реален, туку (и пред сè) како метафизички внатрешен простор на човекот кој од љубопитство или во обид да дознае од очите на гатачката за својата судбина/иднина, почнува да се плаши за сопствениот живот, кој од ден на ден станува сè понеизвесен и подепресивен. Врз принципот на дијалогичност, даден е неговиот внатрешен простор како однос помеѓу „таму“ и „овде“, „јас“ и „таа“ (жена му) на која конечно ѝ се враќа за да го

исполни заветот даден пред Бога – „во добро и во мака, заедно!“, но веројатно повеќе како грижа на совест, а од друга страна како страв од осаменоста и незнаењето „што потоа?“

Алберто Мелучи, во врска со внатрешното и општественото време смета дека: „Способноста да се биде присутен не е спонтанна способност на човековото доживување туку парадоксално својство: тоа е непосредно доживување за кое е потребно длабок рефлексивен став, нешто да се изгради, научи или приспособи преку неговите/нејзините животни процеси, настани и односи. Оттаму, (вели тој) останува отворено прашањето за тоа како може присуството да стане помошно средство, особено во општества изложени на брза и постојана промена.“ (Мелучи, во: *Аспекти на другоста*, 2007: 90)

Христо Петрески, во оваа своја книга зборува и за присуството на урбаниот човек во урбаното време и простор, каде што се чувствува како Друг, како туѓ, странец во сопствениот град и каде што внатрешниот ритам е во опозиција со општествениот:

*Ритамот на надворешниот живот
станува драматично брз, а темпото на
домашното преживување ужасно бавно.*

*Се чувствуваме ли сè повеќе како
странци во сопствениот град, само
затоа што градот се движи и менува
побрзо од самите нас, па ние со нашата
статичност не можеме да ги следиме... (71)*

Во *Четиринаесеттиот ден*, јасно и гласно ја наметнува темата за идентитетот на поединецот како „Јас“ наспроти „Тој/Тие“:

*Наспроти патолошкото (у)верување во
супериорноста на владеечкиот систем,
вие воопшто не треба и не смеете да
имате свое „јас“ (ниту со малечка, а не пак со голема буква Ј)... (73), за во*

Деветнаесеттиот ден да го потенцира сепството, како нешто што треба да се чува, за да опстане наспроти општествените ритми и промени во времето во кое живееме:

*Можам ли да се заколнувам, но и да го
исполнам тоа, дека ни една влада и ни
една политика нема да имаат влијание
врз мојот живот. Додека размислуваи
за другите ти никогаш нема да ја
развиеш и ќе заборавиш на својата
индивидуалност.*

Христо Петрески, на нему својствен начин, покажува дека иако времето во кое живееме денес е линеарно, прецизно деливо и мерливо, постојат Другите кои живеат во темпорален свет во којшто владеат „природни ритми“ и „непроменливи традиции.“ Во *дневникот*, Петрески отворено, преку обични и секојдневни нешта, проговорува за менталитетот на својот народ, каде што „принципот на идентитетот коинцидира со принципот на дијалогичност, другост“. (Шелева, 2000: 124) Тој како да сака да ја пренесе агонијата на осаменоста на поединецот опкружен со други луѓе – отуѓувањето, стравот, очајот. Во „духот“ на примитивизмот, Христо Петрески, во овој дел зборува за

бегство од отуѓувањето и можноста за враќање на она загубено чувство на целина преку средбата со Другиот.

Всушност, ова е роман за внатрешниот простор и време на сепството во допирот со другоста и на внатрешното, длабоко лично, индивидуално време, кое е многукратно и дисконтинуирано, кое има поинакви особености од општественото, иако е секогаш поврзано со општествените односи. Се наметнува прашањето, која е всушност Ирис, а кој е Невен? Дали Ирис е онаа девојка која поради општествените норми се откажува од своите близнаци во утробата и заминува во манастир за да се сврти кон себеси, за да избега од општествените ритми и да го заживее својот внатрешен ритам, конечно и на мирно место, како што е просторот на манастирот. Дали е тоа онаа непозната жена од прозорецот на спротивната зграда, или е мајката на неговата, до тогаш незнаена ќерка, што ќе се појави пред него, исто така ненадејно, во паркот пред зградата кај што живее? Невен пак, освен што е лик, кој послужил за да ја потврди синергијата на музиката, литературата и животот, ја имплицира чистата, но неостварена љубов меѓу двајцата млади, некогаш и сега, таму и овде.

За Јас – Таа во Наместо епилог

Внатрешното време на ликот/ликовите во овој трејлер е повеќенасочно, па оттаму сведоци сме на воспоставени односи меѓу настаните кои течат нанапред и наназад низ времето, но и нагоре и надолу, движејќи се низ внатрешното време сукцесивно и симултано. Христо Петрески како да вели: „она што ми се случува сега го менува моето минато, она што му се случува на другиот го менува моето време.“ Но „Јас“ сум „Ти“ и преку тебе постојам во времето и просторот, од искона, па до денес. Жената - „Таа“, ја доживува како „неистражен простор“ и како „нов архетип“:

*Тешко е да се освои апстрактното
размислување и однесување на
неистражен простор. Големата Мајка,
Геа, Деметра, Артемида, Атена и
музите. Овој нов архетип не е лишен од
биолошките карактеристики, напротив:
таа и сега е мајка, сестра и чувар на
планетата и човештвото. (148-149)*

Но сепак, и на крај, ова е роман или есеј, ода за љубовта, како што вели самиот автор – љубовта како универзална категорија, како божји благослов, љубов кон жената, кон (не)роденото дете, и, во крајната врвна манифестација, љубовта кон Бога, како единство, создадено од опозицијата Јас: Ти, внатре во секој од нас, или како што вели Бубер: „Јас се откривам себеси врз основа на одделувањето од Ти, што во својата конечна манифестација, се докажува како Бог.“

Наместо заклучок

Романот/трејлер *Моите* =твои очи, се доживува во сета негова комплексност како хипертекст, меѓу другото и поради хоризонтално – вертикалната структура на текстот, како и со визуелната претстава на очите, насликани на заднината на

прелиминарната страница на оваа книга. Станува збор за асоцијациите што ги предизвикуваат кај мене овие претстави на лица и очи како визуелна, ликовна илустрација и интеракција помеѓу насловот и содржината на делото: очите се разликуваат и се очи на мало дете со невин поглед, очи на млада жена со љубопитен, исплашен поглед, затворени очи на жена која сонува за убави нешта; очи на возрасен маж со поглед вперен кон небото; очи на збрчаното лице на старец, а во длабочината на сликата во целина, во десниот агол горе, чистото, незасенчено лице со спокоен поглед - лицето на Бог, или како што запишал авторот на последната страница: *сè е на место*. Првата асоцијација е потврда дека овој интерактивен роман е во интеракција и со самиот себе, но и со Другиот. Но дали Другиот е навистина Друг, или пак Јас е Другиот, зашто на тие лица чии очи ја оддаваат возраста и полот и се слеваат едно во друго, на секој лик може да се изброи и трето око! Окоето кое гледа подлабоко, окоето кое гледа внатре, во себе со желба и надеж дека некогаш ќе успее да се запознае самиот себе до крај!

НИШТО НЕ Е КАКО ШТО ИЗГЛЕДА! ШТО Е РЕАЛНО, ШТО Е ТОЧНО? СÈ Е ПРИВИД, ИЗМЕСТЕНА ПЕРЦЕПЦИЈА, А ВСУШНОСТ И СЕПАК, НА КРАЈОТ „СÈ Е НА МЕСТО!“

Литература:

Buber, M. (1977) *Ja i Ti*, Beograd, Vuk Karadzić.

Еко, У. 2000. „Од интернет до Гутенберг“ (предавање одржано на Италијанската академија за напредни студии во Америка, 12 ноември 1996) *Блесок* бр.16, август-септември (превод И. Исаковски), достапно на: www.blesok.com.mk

Мелучи, А. 2007. „Внатрешното време и општественото време во еден свет на неизвесност“, *Аспекти на другоста* (прир. И. Цепароски), Скопје, Евро-Балкан Пресс, Менора, 87-99 (превод: Љ. Арсовска).

Петрески, Х. 2012. „Твоите = мои очи“, Скопје, Феникс.

Фуко, М. 2007. „За другите простори (1967), хетеротопии“, *Аспекти на другоста* (прир. И. Цепароски), Скопје, Евро-Балкан Пресс, Менора, 33-43 (превод: А. Димишкова Трајановска).

Хејнс, Дебора Џ. 2012. *Бахтин и визуелната уметност*, Кочани, Европа, (превод: Елена Цветаноска).

Цепароски, И.

- 2007: „За аспектите на другоста“ (предговор кон *Аспекти на другоста*), Скопје, Евро-Балкан Пресс, Менора.
- 2010: „Поезијата и мас-медиумите“, *Мираж* бр.24, октомври, достапно на www.mirage.com.mk

Џордан, Г. 2007. „Беганье од современоста: времето, другиот и дискурсот на примитивизмот“, „Аспекти на другоста (прир. И. Џепароски), Скопје, Евро-Балкан Пресс, Менора, 63-84 (превод: Р. Кошка)

Шелева, Е. 2000. „Од дијалогизам до интертекстуалност, Скопје, Магор.

Violeta Dimova

THE OTHER AND THE OTHERNESS OF SPACE AND TIME IN *YOUR = MY EYES* BY HRISTO PETRESKI

SUMMARY

In the novel *Your = my eyes* the author Hristo Petreski managed to penetrate into the Otherness of space and time of "You", as the space in which he actually equates, flows, and finally realizes himself as "I" in / through "You". He seems to say: I accept myself as you see me! My identity/appearance depends on you! And, in the meantime, excerpts from life, as a trailer for a film, in different locations and about various current and / or older stories / destinies of various people with various professions are narrated. A thin but a complex book, formally presented as a dramatic text from the era of the ancient theater - "prologue" versus "epilogue", and between them something that is typical for the period of romanticism, a section entitled "diary"!

Key words: Hristo Petreski, *Your=my eyes*, Other, Otherness.